

Okul öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi Hakkındaki Görüşleri¹

Dilek EROL¹, Ahmet TAŞDERE²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1205271>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Uşak Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi,
Uşak/Türkiye

²Uşak Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi,
Uşak/Türkiye

Sorumlu Yazar:
Dilek EROL
dilekerol@gmail.com

Öz

Bu çalışma çocuğun eğitim hayatındaki ilk öğretmeni olan okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi hakkında metaforik algılarını ve sınıf içindeki hareket eğitimleri sürecinde yaşadıkları zorlukları/engelleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma nitel desende durum çalışması olarak planlanmıştır. Çalışma grubunu Uşak ilinde görev yapan ve tesadüf olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemiyle seçilen 82 öğretmen oluşturmaktadır. Verilerin toplanması sürecinde öğretmenlere sunulan metafor oluşturma formunda “Hareket Eğitimi ..... gibidir/benzer. Çünkü.....” yönergesiyle hareket eğitiminin zihinlerinde neleri çağrıştırdığını ortaya koymaları ve bunun nedenini açıklamaları istenmiştir. Diğer veri toplama aracıyla ise, öğretmenlere açık uçlu soru yöneltilmiş ve sınıflarında hareket eğitimleri sürecinde yaşadıkları zorlukları/engelleri belirtmeleri istenmiştir. Her iki veri toplama aracından elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenleri hareket eğitimini *su, ilaç, yemek* gibi metaforik çağrışımlarla temel ihtiyaç temasıyla, *iskelet, et ile turnak* gibi metaforik çağrışımlarla vücut bütünlüğünü sağlayan temasıyla açıklamışlardır. Etkili bir hareket eğitimi yapabilmelerinin önündeki en büyük engel/zorluk olarak sınıflarının fiziksel koşullarının yeterli olmayışı ve kalabalık olması, yeterli araç-gereç ve materyallerin olmaması, çocuklara dair özellikler (gelişim düzeyi farklılıkları, kurallara-komutlara uymama, çabuk sıkılma, konsantrasyon vb.) olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre, okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları engelleri kaldırmak için fiziksel koşullar, sınıf mevcutları, araç-gereç ve materyal temini konusunda kalite standartlarının oluşturulması ve bu standartların titizlikle takibi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi Öğretmeni, Hareket Eğitimi, Erken Çocukluk

Opinions of Preschool Teachers on Movement Training

Abstract

This study aims to reveal the metaphorical perceptions of preschool teachers, who are the first teachers of the child's education, about movement education and the difficulties/obstacles they experience in the process of movement education in the classroom. The research was planned as a case study in a qualitative design. The study group consists of 82 teachers working in the province of Uşak and selected by convenient sampling from non-random sampling methods. In the metaphor creation form presented to the teachers during the data collection process, “Movement Training is like/similar to ..... Because ..... With the other data collection tool, open-ended questions were asked to the teachers and they were asked to indicate the difficulties/obstacles they experienced during the movement education process in their classes. Content analysis was used in the analysis of the data obtained from both data collection tools. Preschool teachers explained movement education with metaphorical connotations such as water, medicine, food, with the theme of basic needs, and with metaphoric connotations such as skeleton, meat and nails, with the theme of providing body integrity. The biggest obstacle/difficulty for them to be able to perform an effective movement training is the insufficient physical conditions and crowdedness of the classrooms, the lack of sufficient equipment and materials, the characteristics of the children (development level differences, not obeying the rules-commands, getting bored quickly, concentration, etc.). have expressed. According to these findings, it is suggested that quality standards should be established in terms of physical conditions, class sizes, equipment and material supply and these standards should be followed meticulously in order to remove the obstacles experienced by preschool teachers.

Keywords: Preschool teacher, early childhood education, movement training

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
15.11.2022

Kabul Tarihi:
06.12.2022

Online Yayın Tarihi:
19.12.2022

Giriş

Bedenin herhangi bir bölümünün gözlenebilir pozisyon değişikliği olarak açıklanan hareket, temel motor süreçlerin en üst düzeydeki eylemidir (Gallahue ve diğerleri, 2014). Doğumla başlayıp yaşamın sonuna kadar devam eden insan hareketi, basit refleksif hareketlerden oldukça karmaşık hareketlere kadar değişim göstermektedir (Tepeli, 2010). Hareket, kişinin yaşam alanını genişletirken, yeni keşifler yapmasına ve öğrenmesine de önemli katkı sağlamaktadır (Ramsland, 1998). Aristoteles'in (1990) beden eğitiminin zihinsel eğitimden önce geldiğini belirttiği günden bugüne hareket eğitiminin, eğitimde önemli bir yeri bulunmaktadır.

Okul öncesi dönemi de kapsayan 3-7 yaş aralığı aynı zaman hareket gelişimi açısından temel hareketlerin (koşma, sekme, sıçrama, fırlatma, yakalama, tırmanma, topa ayakla vurma vb.) kazanıldığı dönemdir. Okul öncesi dönemde çocuklara uygulanan etkin bir hareket eğitimi programının çocuğun dikkat süresini arttırdığı (Sunar, 2019), esneklik ve denge temel motor kapasite düzeyini yükselttiği (Altınkök ve diğerleri, 2020), çocuğun vücut kompozisyonuna olumlu katkıda bulunduğu (Özbar, Mengütay, Agopyan, 2015), yer değiştirme ve nesne kontrolü becerilerini olumlu etkilediği (Boz ve Güngör Aytar, 2012), esneklik, sürat ve vücut yağ yüzdesi üzerinde olumlu etkileri olduğu (Zülkadiroğlu, 1995), temel motor gelişimini desteklediği (Altınkök, 2006; Dursun, 2004; Kerkez, 2006) ve çocuğun akademik başarısına katkıda bulunduğu (Abadie ve Brown, 2010) görülmektedir.

Temel becerilerde ustalık kazanamayan çocuklar ileri yaşlarında daha karmaşık becerileri öğrenmeye isteksiz, çekingen davranabilmekte bu da çocukların daha kompleks beceriler kazanmasını olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple okul öncesi eğitim kapsamında çocuklara hareket eğitimi verilmesi çocuğun harekette uzmanlaşma döneminde daha donanımlı ve istekli olmasını sağlayabilmektedir (Kerkez, 2012). Uzmanlar 1-4 yaş arası çocukların gün içinde farklı şiddetlerde toplam 180 dakikalık fiziksel aktivite yapmasını, iç ve dış ortamlarda olmak üzere, en az 60 dakika enerjili oyun, yürüyüş, koşma, atlama zıplama hareketleri yapmasını, 5-11 yaş grubunun ise her gün en az 60 dakika orta şiddetten yüksek şiddete doğru olmak üzere, haftada en az 3 defa yüksek şiddette aktivite yapmasını önermektedir. Bu dönemlerde yapılan düzenli hareket eğitimi, sağlıklı büyümeye katkı sağlarken, çocukları olumsuz alışkanlıklardan korumakta, sosyal gelişimine olumlu katkı yapmakta, yaşam kalitesini arttırmaktadır (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014). Bir başka deyişle okul öncesi dönem çocuklarının günde en az 30-60 dakika arasında yapılandırılmış hareket eğitimi uygulanması önerilmektedir (Chow, McKenzie ve Louie, 2014; NASPE, 2010; Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014). Bu bilgilere rağmen ülkemizde 6-11 yaş grubu çocukların %58'inin düzenli egzersiz yapmadığı (TBSA, 2014) ayrıca bu yaş grubunda TV, bilgisayar, internet, ev ödevi

ve ders çalışmak için hareketsiz olarak geçirilen ortalama sürenin yaş grubu ortalamasının çok üstünde (6 saat) olduğu görülmüştür (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014).

2013 yılında güncellenen okul öncesi eğitim programımızda hareket eğitiminin çocuk üzerindeki olumlu etkileri açıklanmış, öğretmenlerin en az 30 dakikayı kapsayan (5 dakika ısınma, 20 dakika uygulama tekrarı ve yeni temel beceri, 5 dakika soğuma) sınıf içinde veya açık havada/bahçede etkinlikler uygulaması gerektiği belirtilmiştir (MEB, 2013). Bir programın etkili yürütülmesinde öğretmenin kilit rolü bulunmaktadır. Mevcut programda hareketin önemi belirtilse de okul öncesi öğretmenlerinin bu konudaki algı ve tutumların uygulamada önemli bir etken olarak yer almaktadır (Özyürek ve diğerleri, 2015).

Bu çalışma okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi konusundaki görüşleri ve sınıflarında etkili bir hareket eğitimi uygulamasının önündeki engelleri ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır.

1. Okul öncesi öğretmenleri hareket eğitimini nasıl algılanmaktadır?

2. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarındaki hareket eğitimi uygulamaları sürecinde yaşadıkları zorluklar/engeller nelerdir?

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi öğretmenleriyle gerçekleştirilen çalışmanın yöntemi nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışmasıdır. Yin'e (2003) göre, durum çalışmalarında sosyal bir doku, bu dokuyu oluşturan bireyler, oluşturulmuş desenler, ortamlar ve bireysel deneyimler ortaya çıkarılır. Çepni'nin (2010), Stake'ten (1974) aktardığına göre, araştırmanın amacına uygun olarak sınırları belirlenmiş uygun bir durumu bütünüyle incelemek için, çoklu veri toplama süreci tercih edilebilir. Bu çalışmada da metafor ve açık uçlu sorulardan oluşan bir veri toplama süreci bütüncül ve derinlikli şekilde incelendiği için çalışmanın durum çalışması şeklinde tasarlanması kararlaştırılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Uşak ilinde farklı eğitim kurumlarında görev yapan 82 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında tesadüfî olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Uygun örnekleme yönteminde, zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesiyle oluşturulur (Büyüköztürk ve diğerleri, 2009). Bu kapsamda

öğretmenler gönüllülük esasına göre araştırmaya katılmışlar. Veriler 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma grubunu oluşturan okul öncesi öğretmenlerin mesleki kariyer süreçlerini dikkate alarak zihinlerinde oluşan “hareket eğitimi” algılarını ortaya koymak adına kullanılacak olan ilk veri toplama aracı metafor tekniğidir. Schmitt, (2005), yeni ve karmaşık olan durum, olay ve kavramları açıklamak için metafor tekniğini nitel bağlamda bir araştırma yöntemi olabileceğini belirtmiştir. Metaforların, bireye birden çok olay, olgu hatta kavramı karşılaştırma imkânı sunduğunu belirten Coşkun (2010), metaforun bu olay olgu ve kavramlar arasında bulunan benzerliklerin mecazlı anlatım şekliyle sunma imkânı sağladığını vurgulamıştır. Bu araştırma kapsamındaki metafor oluşturma süreci “Hareket Eğitimi ..... gibidir/benzer. Çünkü.....” yönergesi şeklinde okul öncesi öğretmenlerine sunularak toplanmıştır.

Araştırmada kullanılan bir diğer veri toplama aracı açık uçlu sorudur. Bu kapsamda Google form aracılığıyla okul öncesi öğretmenlerine ‘*Sınıfınızda hareket eğitimi konusunda yaşadığınız zorluklardan kısaca bahsedebilir misiniz?*’ sorusu yöneltilmiştir.

Her iki veri toplama aracıyla okul öncesi eğitimde hareket eğitimine yönelik öğretmenlerin görüşleri ve yaşadıkları olası sorunlar ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama araçlarının analizinde içerik analizine başvurulmuştur. Metafor verilerinin analizinde, öğretmenlerin ortaya koyduğu metaforlar kategorize edilmiş ve bu süreçte yalnızca üretilen metafora değil gerekçelerine de dikkat edilmiştir. Çünkü üretilen aynı metaforların farklı anlamlar içerme olasılığı göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen metaforlar ve bu metafora yönelik açıklamalar literatürdeki benzer çalışmalar esas alınarak (Çobanoğlu ve Gökalp, 2015; Coşkun, 2010; Kaya, 2014); (I) kodlama ve ayıklama, (II) örnek metafor derleme, (III) kategori geliştirme, (IV) geçerlilik ve güvenilirlik ve (V) verilerin bilgisayar ortamına aktarılması olmak üzere beş aşamada analiz edilmiştir.

Açık uçlu soruların analizinde öğretmenlerin açıklamalarına göre kod ve temalar oluşturulmuştur. Bu süreçte okul öncesi öğretmenlerinin ortaya koydukları açıklamalar, hareket eğitimi süresince yaşadıkları zorluklar ve sebepleri, bu zorlukların kaynakları, çeşitleri vb. dikkate alınmıştır. Ayrıca öğretmenlerin görüşlerini yansıtabilme için kod ve temaları temsil eden doğrudan alıntılara (öğretmen ifadelerine) yer verilmiştir.

Bulgular

Okul öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi Algısına Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenleri ‘hareket eğitimi’ için 21 geçerli metafor çeşidi üretmişlerdir. Tekrarlı üretilen metaforlarla birlikte toplamda 43 metafor üretilmiştir. En sık kullanılan metafor olarak Su metaforu görülmüş olup, toplamda 10 kez üretilmiştir. Soyut olarak üretilen 10 metafor ise (Zorunlu, Gelecek, Değişken, Spora ilk adım, Bilgi, Vazgeçilmez, Olmazsa olmaz, Okul Öncesinin Tadı, Mecburi vb.) analiz dışı bırakılmıştır. Analize dahil edilen metaforlar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi Kavramı için Ürettiği Metaforlar

No	Metafor Adı	Frekans	No	Metafor Adı	Frekans
1	Su	10	16	Işık	1
2	Nefes	6	17	Et ile tırnak	1
3	İlaç	3	18	Bağlayıcı	1
4	Yemek	3	19	Lokomotif	1
5	Oyun-oyuncak	3	20	Temel	1
6	Evin Direği	3	21	Besin-Beslenmek	1
7	Ekmek	2	22	Enstrüman	1
8	İskelet	1			
9	Demir	1			
10	Hayat	1			
11	Çocuk	1			
12	Kök	1			
13	Meşale	1			
14	Süt	1			
15	Temel taş	1			

Toplam Metafor Sayısı: 45
Toplam Metafor Çeşidi Sayısı: 22

Tablo 1’de yer alan ve okul öncesi öğretmenleri tarafından üretilen metaforlar 5 gruba ayrılmıştır. Öğretmenlerin oluşturduğu metaforların hangi kategorilerde gruplandığını gösteren tablolar ayrı ayrı başlıklar halinde sunulmuştur:

Tablo 2

‘Hareket Eğitimi’ Kavramı için Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oluşturdukları Metaforlar: Yaşam Kaynağı Olarak Hareket Eğitimi

Kategori	Üretilen Metaforlar	Toplam Metafor Çeşidi Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Yaşam Kaynağı Olarak Hareket Eğitimi	Su (10)	6	23
	Nefes (6)		
	Yemek (3)		
	Ekmek (2)		
	Beslenme-Besin (1)		
	Hayat (1)		

Yaşam Kaynağı Olarak Hareket Eğitimi kategorisinde 23 okul öncesi öğretmeni 6 farklı metafor üretmişlerdir. Bu kategoride metaforları üreten öğretmenler hareket eğitimini yaşam/hayat için gerekli ve zorunlu olan çağrışımlarla ilişkilendirmişlerdir. Okul öncesi öğretmenlerine göre, hareket eğitimi bir insanın yaşamı için zorunlu olan *Su, Nefes, Beslenme, Yemek* vb. kadar önemlidir. Bu durumu **Ö1**. ‘*Hareket eğitimi Hayat gibidir çünkü hareket hayatın kendisidir.*’ ifadesiyle, **Ö2**. ise, ‘*Beslenmek gibidir. Çünkü çocuklar hareket etmeden duramaz*’ ifadesiyle açıklamışlardır.

Tablo 3

‘Hareket Eğitimi’ Kavramı için Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oluşturdukları Metaforlar: Vücut Bütünlüğünü Sağlayan Hareket Eğitimi

Kategori	Üretilen Metaforlar	Toplam Metafor Çeşidi Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Vücut Bütünlüğünü Sağlayan Hareket Eğitimi	Evin Direği (3)	7	9
	İskelet (1)		
	Kök (1)		
	Temel (1)		
	Et ile Tırnak (1)		
	Bağlayıcı (1)		
	Lokomotif (1)		

Vücut Bütünlüğünü Sağlayan Hareket Eğitimi kategorisinde 9 okul öncesi öğretmeni 7 ayrı metafor üretmişlerdir. Bu kategoride metaforları üreten öğretmenler, özellikle bir canlı bedeninin farklı bölgelerini ve işlevlerini çağrıştıran cevaplar üretmişlerdir. Bu farklı bölüm ve işlevleri bir bütün olarak gören **Ö3**. ‘*Hareket eğitimi bir ağacın kökleri gibidir. Çünkü bedeni bir ağaç gibi düşünürseniz kökleri sağlam olmazsa beden de sağlıklı olmayacaktır ve sağlıklı bir beden için hareket*

şarttır’ ifadesini Ö4 ise, ‘*Evin direği gibidir. Çünkü hareket olmadan yaşam olmaz*’ açıklamasına yer vermiştir.

Tablo 4

‘Hareket Eğitimi’ Kavramı için Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oluşturdukları Metaforlar: Destekleyici/Takviye edici Hareket Eğitimi

Kategori	Üretilen Metaforlar	Toplam Metafor Çeşidi Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Destekleyici/takviye edici Hareket Eğitimi	İlaç (3)	4	6
	Demir (1)		
	Süt (1)		
	Temel taş (1)		

Destekleyici/Takviye Edici Hareket Eğitimi kategorisinde 6 okul öncesi öğretmeni 4 metafor üretmişlerdir. Bu kategoride metaforları üreten öğretmenler hareket eğitimini canlı bünyesini desteklerle ve takviyelerle dinç tutan çağrışımlarla ilişkilendirmişlerdir. Bu durumu Ö5. ‘*Hareket eğitimi Demir gibidir hareket ettikçe paslanmaz.*’ ifadesiyle, Ö6. ise, ‘*İlaç gibidir çocuğu kendine getirir*’ ifadesiyle açıklamışlardır.

Tablo 5

‘Hareket Eğitimi’ Kavramı için Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oluşturdukları Metaforlar: Eğlenceli/Eğlendirici Hareket Eğitimi

Kategori	Üretilen Metaforlar	Toplam Metafor Çeşidi Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Eğlenceli/Eğlendirici Hareket Eğitimi	Oyun-Oyuncak (3)	3	5
	Çocuk (1)		
	Enstrüman (1)		

Eğlenceli/Eğlendirici Hareket Eğitimi kategorisinde 5 okul öncesi öğretmeni 3 metafor üretmişlerdir. Bu kategoride metaforları üreten öğretmenler hareket eğitimini eğlence ve oyun çağrışımlarıyla ilişkilendirmişlerdir. Özellikle çocukluk döneminin en önemli aktivitelerinden olan oyuna vurgular yapan Ö7. ‘*Hareket eğitimi orkestranın enstrümanları gibidir. Çünkü okul öncesi çocuklarının işi oyundur, oyun demek hareket demektir. Enerjileri yüksektir bu enerjiyi harcamak isterler ve yine hareket karşımıza çıkar*’ ifadesiyle, Ö8 ise ‘*Oyun gibidir. Çünkü ilin içinde oyun olan*

her şey çocuklar tarafından ilgiyle karşılanıyor ve öğrenme kalıcı hale geliyor.’ ifadesiyle metaforlarını açıklamışlardır.

Tablo 6

‘Hareket Eğitimi’ Kavramı için Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oluşturdukları Metaforlar: Yol Gösterici/Yönlendirici Hareket Eğitimi

Kategori	Üretilen Metaforlar	Toplam Metafor Çeşidi Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Yol Gösterici/Yönlendirici Hareket Eğitimi	Meşale (1) Işık (1)	2	2

Yol Gösterici/Yönlendirici Hareket Eğitimi kategorisinde 2 okul öncesi öğretmeni 2 metafor üretmişlerdir. Bu kategoride metaforları üreten öğretmenler hareket eğitiminin çocukları yönlendirici yönüne dikkat çekmişlerdir. Bu özellikleri yansıtan meşale ve ışık metaforunu kullanan öğretmenlerden Ö9. ‘*Hareket eğitimi ışık gibidir. Zihni açar*’ ifadesiyle, Ö10. ise ‘*Meşale gibidir çünkü bir tutuşunca ardı arkası kesilmez*’ ifadesiyle metaforlarını açıklamışlardır.

Okul öncesi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Hareket Eğitimi Uygulamaları Sürecinde Yaşadığı Zorluklar/Engellere Yönelik Bulgular

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarındaki hareket eğitimi uygulamaları sürecinde yaşadıkları zorluklar/engelleri tespit etmek için kendilerine yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar içerik analizine tabi tutulmuş ve temalara-kategorilere ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel koşullara yönelik yaşadıkları zorluklar/engeller Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Fiziksel Koşullar

Tema	Kategoriler	Frekans	Örnek İfadeler
Fiziksel Koşullar	Yetersiz Alan	46	Ö14: ‘ <i>Öncelikle sınıf alanı çok dar. Merkezler oluşturulamıyor. Ya da oluşturulan merkezler iç içe giriyor</i> ’ Ö23: ‘ <i>Sınıf alanı en büyük problem</i> ’
	Eksik-Yetersiz Materyal	15	Ö32: ‘ <i>Sınıfların fiziki şartları (dar, küçük, mobilyaları boğucu sınıflar) sırf masa etkinlikleri için kurulmuş sınıflara rasthyoruz çoğu zaman 20-24 kişilik mevcutlar</i>

		<i>ile çoğu zaman her gün masaları kenara çekip hareketli etkinlikler düzenlemek mümkün olmuyor'</i>
Sınıf Mevcudu	10	Ö8: <i>'Kalabalık sınıflarda hareket alanı bulmak zor oluyor'</i>
		Ö21: <i>'Kalabalık sınıflarda yönerge takibinin zor olması'</i>
Sınıf Dışı Ortam- Bahçe	5	Ö38: <i>'Ben hareket eğitimini dışarıda yapmak istiyorum ama okulun güvenlik önlemleri çok zayıf, lise öğrencileri ile birlikte kullandığım bahçeden çok verim alamıyorum, bize uygun bir bahçenin ayrılmamış olması'</i>

Tablo 7. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimleri sürecinde fiziksel koşullardan kaynaklı yaşadıkları zorluklar görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin en sık dile getirdiği sorun yetersiz eğitim alanıdır. 46 okul öncesi öğretmeni hareket eğitimi sürecinde sınıfları için küçük, dar, yetersiz, sınırlı vb. ifadeleri kullanmışlardır. 15 okul öncesi öğretmeni ise, hareket eğitimi için kullanılması gereken araç-gereç ve materyallere sahip ol(a)madıklarını belirtmişlerdir. 10 öğretmen sınıflarındaki çocuk sayısının kalabalık olduğundan dolayı zorlandıklarını ve daha az sayıda çocukla daha etkili hareket eğitimi gerçekleştirebileceklerini belirtmişlerdir. Az sayıda da olsa 5 okul öncesi öğretmeni, hareket eğitimi için sınıf dışı ortamları (genellikle bahçe) kullanmak istediklerini ancak üst eğitim kademelerindeki öğrencilerinin çokluğu-kalabalıklığı, bahçe zeminlerinin uygun olmaması vb. durumlardan dolayı zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 8

Çocuklarla İlgili Yaşanan Zorluklar

Tema	Kategoriler	Frekans	Örnek İfadeler
Çocuklarla İlgili Yaşanan Zorluklar	Gelişim Düzeyi (Farklılıkları)	8	Ö3: <i>'Her çocuğun hareket hızı ve gelişimi farklı olduğundan bir oyunu birkaç versiyonla oynamamız gerekiyor.'</i>
			Ö43: <i>'Sınıfın en hareketli iki öğrencisinin yan yana gelip yapılması gereken hareketleri ultra hızlı yaparak veya konuşarak tüm sınıfın dikkatini dağıtmaları'</i>
	Duyuşsal Faktörler	8	Ö51: <i>'Hareketli etkinliklerde eğer yarışmalı bir etkinlik ise birinci olamama korkusu yaşayan öğrenciler katılım göstermiyor.'</i>
			Ö21: <i>'Dikkat sürelerinin giderek kısılmasından ve teknolojik aletler karşısında uzun süre kalmalarından dolayı hemen sıkılmaları ve yorulmaları'</i>

Sağlık-Fiziksel Durum	4	Ö14: <i>'Terlemeleri ve sık sık hasta olmalarından dolayı çekiniyorum.'</i>
		Ö6: <i>'Plastik oyun parklarında statik elektriğe maruz kalıp saçları diken diken olan çocuklar, "hocam yağmur var üsütür, kar var hasta olur aman dışarı çıkmasın" diyerek baskılanıyoruz.'</i>

Tablo 8. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimleri sürecinde çocuklarla ilgili yaşadıkları zorluklar görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin çocuklarla ilgili hareket eğitimine yönelik yaşadıkları zorluklar; çocukların gelişim düzeyleri ve bazı duyuşsal özellikleri olarak belirtilmiştir. Bazı çocukların gelişim özelliklerinin farklılıklarından dolayı ortak bir hareket eğitimi etkinliği bulmada zorluk yaşadıklarını belirten öğretmenler (8 öğretmen) ayrıca çocuklardaki dikkat dağınıklığı, kazanamama korkusu, sıkılma vb. engelleyici duygu durumlarına vurgu yapmışlardır (8 öğretmen). Az sayıda da olsa 4 öğretmen terleme, hasta olma gibi hareket eğitimi sürecini zorlayan durumlara değinmişlerdir.

Tablo 9

Güvenlik ve Disiplin Zorlukları

Tema	Kategoriler	Frekans	Örnek İfadeler
Güvenlik ve Disiplin Zorlukları	Kurallar (Uymama)	8	Ö3: <i>'Ayrıca kurala uymadan zorluk yaşama ve basit yönergeli davranışlarda birliktelik kuramama sorunu yaşıyorum'</i>
	Sınıf Yönetimi (Gürültü, Uğultu, Komutlara uymama-anlamama vb.)	7	Ö17: <i>'Kurallara uymakta zorlanan çocuklarla bu etkinlikleri amacına uygun uygulamak zor oluyor'</i>
			Ö22: <i>'Belli bir süre sonra amaç dışına çıkması çocukların abartılı davranması ve kontrolden çıkması.'</i>
	Kaza-Yaralanma Olasılığı	4	Ö29: <i>'Çocuklar nerede hareketli nerede sakin kalacaklarını öğretmek'</i>
			Ö55: <i>'Beton bahçelerde koşmaya çalışan çocuklar ve düşüp bir yerlerine bir şey olacak sonra veli şikâyet edecek diye'</i>
			Ö37: <i>'Ani çarpışmalar olabilir diye korkuyorum'</i>

Tablo 9. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimleri sürecinde yaşadıkları güvenlik ve disiplin zorlukları görülmektedir. Bu süreçte öğretmenlerin en sık dile getirdikleri zorluk, hareket eğitimi sürecinin sağlıklı yürütülmesi için gerekli olan kurallara uyulmamasıdır. 8 okul öncesi

öğretmeni özellikle etkinliklerin yönergelerine ve kurallarına uyulmamasını önemli engelleyici bir faktör olarak dile getirmiştir. 7 öğretmen ise hareket eğitimi sürecinde çocukların gürültüsünün, uğultusunun ve verilen komutlara uymamasının sınıfın yönetimini zorlaştırdığını belirtmiştir. Hareket eğitimi sürecindeki olası çarpışma ve düşme gibi kazalara dikkat çeken 4 okul öncesi öğretmeni bunun sonucunda çocukların yaralanma ihtimaline değinmişlerdir.

Tablo 10

Aile Kaynaklı Zorlukları

Tema	Kategoriler	Frekans	Örnek İfadeler
Aile Kaynaklı Zorlukları	Teknoloji-Dijital-Ekran Bağımlılık	4	Ö47: 'Çocuklar tabletlerden dolayı tembelleştiler. Yetişkinler de keza öyle ilgilerini çekecek yeni materyallerle hareket etmeleri için teşvik edemiyoruz.'
	Hareketsiz Aile Hayatı	3	Ö41: 'Çocuklar evde olmaya ve hareketsiz yaşamaya o kadar alışmışlar ki onları yerlerinden kaldırmak ve spor yaptırmak zor olabiliyor' Ö13: 'Çocukların hareketlerinin kısıtlı olması, çabuk yorulma, ailelerin pasifleştirmesi.'

Tablo 10. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimleri sürecinde çocukların aileleriyle ilgili olduğunu düşündükleri zorlukları dile getirmişlerdir. 4 öğretmen tablet, bilgisayar gibi teknoloji tabanlı bağımlılıklar yüzünden öğrencilerin hareketsiz bir yaşamları olduğunu ve durumun hareket eğitimi sürecini dolaylı da olsa zorlaştırdığını belirtmiştir. 3 öğretmen ise, çocukların ailelerinin hareketsiz bir yaşam tarzına sahip oldukları için okullarda hareket eğitimi etkinliklerinde zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi konusundaki görüşleri ve sınıflarında etkili bir hareket eğitimi uygulamasının önündeki engelleri ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen araştırma sonucunu göre;

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri, hareket eğitimini; çocuğun gelişimi ve eğitiminde yaşam kaynağı, vücut bütünlüğünü sağlayan/koruyan, destekleyici, eğlendirici ve yol gösterici olarak nitelendirmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarındaki hareket eğitimi uygulamaları sürecinde yaşadığı en temel zorluk/engel okullarındaki fiziksel koşullardır. Okul öncesi öğretmenlerinin belirttiği diğer

engeller; kalabalık sınıflar, çocuklarla ilgili yaşanan zorluklar, güvenlik/disiplin zorlukları ve aile kaynaklı zorluklardır.

Yaşamın ilk sekiz yılını içeren erken çocukluk döneminde çocuğun motor becerileri, çocuğa sunulan öğrenme ve uygulama ile gelişir (Gabbard, 2008; Gallahue ve Ozmun, 2006). Erken çocukluk döneminde çocukların eğitiminden sorumlu okul öncesi öğretmenlerinin çocukların motor becerilerinin geliştirilmesinde önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Okul öncesi öğretmeni, hareket eğitimine önem veren okul öncesi eğitim programının temel ögesidir ve yeteneği, bilgisi, donanımı, algı ve inançları kapsamında görevini gerçekleştirir (Saydam, 2003). Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri günlük eğitim akışlarında hareket eğitimini uygularken hareketi, çocuğun gelişimi ve eğitimi üzerinde temel bir yaşam kaynağı olarak tanımlamaktadır. Alan yazında da okul öncesi öğretmenleri hareket eğitiminin yemek, içmek ve uyumak gibi zorunlu bir yaşam ihtiyacı olarak görmektedir (Özyürek ve diğerleri, 2015). Bireyin yaşam boyu fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı, zinde ve dinamik olabilmesi okul dönemindeki düzenli hareket ve fiziksel etkinlikler ile mümkün (Kerkez, 2012; Pehlivan, Dönmez ve Yaşat, 2005) olduğundan öğretmenlerin bu görüşü oldukça değerlidir. Bir başka deyişle okul öncesi öğretmenleri, çocukların günlük fiziksel aktiviteli yaşam sürdürmesini ve sağlıklı bir yaşam şeklini kazandırması gerektiğinin (Temel ve Kangalgil, 2021) farkındadır.

Araştırma sonucuna paralel alan yazında farklı branşlardan öğretmenlerle yapılan çalışmalarda; öğretmenlerin oyun ve fiziki etkinlikler dersine olumlu görüşe sahip oldukları (Temel ve Kangalgil, 2021), beden eğitimi ve spor dersini önemli buldukları (Şirinkan ve Gündoğdu, 2011), hareket eğitiminin çocuk gelişimi ve eğitiminde kritik role sahip olduğu görülmektedir (Düzgün, 2014; Memiş ve Yıldırım, 2006; Timurtaş, 2019).

Öğretmenlerin hareket eğitimi, beden eğitimi ve/veya spor etkinliklerini uygulamada karşılaştığı engeller, araştırma sonuçlarına paralel; zamanın ve araç gerecin yetersizliği (Dwper ve diğerleri, 2003; Şirinkan ve Gündoğdu, 2011), sınıfların kalabalık, malzemelerin yetersiz olduğu (Çiçek, Kirazcı ve Koçak, 1998; Turan ve diğerleri, 2020), spor alanlarının ve araç gereç eksiklikleri (Beydoğan ve Şirinkan, 1998; Hazar vd., 2017; Koç ve Çobanoğlu, 1993; Körmükçü ve Ulusoy, 2007; Pehlivan, Dönmez ve Yaşat, 2005), sınıf alanları oluşturulurken etkinlik alanlarının oluşturulmamış olması (Timurtaş, 2019), yaralanma ve sakatlanma riskinden dolayı çekindikleri (Celayir, 2015) görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından farklı olarak alanda yapılan çalışmalarda öğretmenlerin beden eğitimi dersinde kendilerine güvenmedikleri (Newton ve Newton, 2005), bilgi ve beceri anlamında kendilerini yeterli görmedikleri (Curtner-Smith, 1999, DeCorby ve diğerleri, 2005; Moore ve

diğerleri, 1997; Thompson, 1996) ortaya çıkmış olsa da bu araştırmada okul öncesi öğretmenleri kendi bilgi/güven yetersizliklerinden kaynaklı bir engel dile getirmemişlerdir. Okul öncesi eğitim programının öğrenci merkezli ve oyun temelli bir program olması, okul öncesi öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde çocuk merkezli eğitim anlayışı ve uygulayacakları etkinliklerin temelinde oyun ve harekete dayalı olması gerektiğine yönelik eğitim almaları öğretmenlerin hareket eğitimi konusunda özgüven/bilgi yetersizliğinin önünde engel oluşturduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonucuna göre hareket eğitimine önem veren okul öncesi öğretmenlerinin uygulamada yaşadıkları engelleri kaldırmak konusunda yetkili kurum olan Millî Eğitim Bakanlığı'nın sınıf alanlarının ve materyallerin belirlenmesi ve sağlanmasında, sınıf mevcut sayılarının belirlenmesi konusunda kalite standartlarını oluşturması ve uygulamada bu standartlardan taviz verilmemesi önerilmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın giriş, tartışma ve sonuç ile ilgili süreçler birinci yazar, yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçler ikinci yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Abadie, B. R., ve Brown, S. P. (2010). Physical activity promotes academic achievement and a healthy lifestyle when incorporated into early childhood education. *Forum on Public Policy Online*, 5. Oxford Round Table. 406 West Florida Avenue, Urbana, IL 61801.
- Altınkök, M. (2006). *Temel motor hareketlerin geliştirilmesini içeren özel beden eğitimi program tasarısının 5-6 yaş çocukların temel motor hareketlerinin gelişimine etkisinin araştırılması*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Altınkök, M., Esen, H., Eraslan, M., Gürbüz, C., Şeran, B. Kurnaz, M., ve Eravşar, H. (2020). Farklı hareket eğitimi alan okul öncesi çocukların denge ve esneklik kapasitelerinin incelenmesi. *Sportive*, 3 (1), 42-53.
- Aristotoels (1990). *Anima / Ruh Üzerine- I*, çev. Celal Gürbüz, Ara Yayıncılık, İstanbul.
- Beydoğan, Ö., ve Şirinkan, A. (1998). İlköğretimde beden eğitimi spor ihtiyacı ve karşılanılma düzeyi. *I. Spor Kongresi Bildirileri*, (16/18 Mart 1998), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- Boz, M., ve Güngör Aytar, A. (2012). Okul öncesi çocuklarında temel hareket eğitim programının hareket becerilerine etkisi. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, Özel Sayı 1., 51-59.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık
- Celayir, İ. (2015). *İlkokul programı ve fiziki etkinlikler dersinin işlevselliğinin ve geleneksel çocuk oyunlarının uygulanabilirliğine göre incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Chow, B. C., Mckenzie, T. L., ve Louie, L. (2015). Children's physical activity and associated variables during preschool physical education. *Advances in Physical Education*, 5(1), 39-49. Doi:10.4236/ape.2015.51005.
- Coşkun, M. (2010). Lise öğrencilerinin "iklim" kavramıyla ilgili metaforları (zihinsel imgeleri). *Turkish Studies*, 5(3), 919-940.

- Çobanoğlu, N., ve Gökalp, S. (2015). Öğretmen adaylarının okul müdürüne ilişkin meteforik algıları/Metaphoric perceptions of teacher candidates for school managers. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (31), 279-295.
- Curtner-Smith MD. (1999). The more things change the more they stay the same: Factors influencing teachers' interpretations and delivery of national curriculum physical education. *Sport, Education and Society*, 4(1), 75-97.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık
- Çiçek, S., Kirazcı, S., & Koçak, S. (1998, Eylül). Türkiye' de beden eğitimi öğretmeni profili demografik nitelikler, yaşam tarzı ve çalışma ortamı. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (3), 32-42.
- DeCorby, K., Halas, J., Dixon, S., Wintrup, L., ve Janzen, H. (2005). Classroom teachers and the challenges of delivering quality physical education. *The Journal of Educational Research*, (98) 4: 208-220.
- Dursun, M. Z. (2004). *Temel becerileri içeren özel beden eğitimi program tasarısının okul öncesi 6 yaş çocukların motor becerileri üzerine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Düzgün, Ü. (2012) *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul öncesi eğitim programı ve 2012 değişikliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri (Kayseri ili örneği)*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Dwyer, J. J. M , Allison, K. R., Barrera, M., Hansen, B., Goldenberg, E., ve Boutilier, M. A. (2003). Teachers' perspective on barriers to implementing physical activity curriculum guidelines for school children in Toronto. *Canadian Journal of Public Health*, 94(6), 448-452.
- Gabbard, C. P. (2008). *Lifelong motor development* (5th Ed.). Dubuque, IA: Addison- Welsey.
- Gallahue, D. L., Ozmun, J. C., ve Goodway, J. D. (2014). *Motor gelişimi anlamak. Bebekler, çocuklar, ergenler, yetişkinler* (çev.ed. Özer, D. S. ve Aktop, A.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hazar, Z., Demir, G. T., Namlı, S., ve Türkeli, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ve fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 319-332.
- Kaya, M. F. (2014). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının çevre sorunlarına ilişkin algıları: Metafor analizi örneği. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 917-932.
- Kerkez, F. İ. (2006). *Oyun ve egzersizin yuva ve anaokuluna giden 5-6 yaş grubu çocuklarda fiziksel ve motor gelişime etkisinin araştırılması*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Kerkez, F. İ. (2012). Sağlıklı büyüme için okul öncesi dönemdeki çocuklarda hareket ve fiziksel aktivite. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences*, 23(1), 34-42.
- Koç, Ş., ve Çobanoğlu, Y. (1993), İlköğretimde beden eğitimi derslerinin uygulanmasında sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bir araştırma. *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu* (16/18 Aralık 1993), Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Koçyiğit, F., ve Öztürk, F. (1991). İlkokul ve ilköğretim okullarında beden eğitimi dersi uygulama sorunu. *I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu* (19/21 Aralık 1991), Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Körmükçü, Y., ve Ulusoy, Y.Ö. (2007). *Kocaeli ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşım temelinde hazırlanan yeni programa uyumlarının değerlendirilmesi*. [Uluslararası Akdeniz Spor Bilimleri Kongresi'nde sunulmuş sözlü bildiri]. Antalya.
- MEB. (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı. www.meb.gov.tr.
- Memiş, A. U. ve Yıldırım, İ. *Erken yaşlarda fiziksel aktivite alışkanlığı kazanılmasının toplum sağlığı açısından önemi*. [Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi'nde sunulmuş sözlü bildiri], 14-16 Nisan 2006, Gazi Üniversitesi, Kök Yayıncılık, II, 442-448.
- Moore, D., Webb, P., ve Dickson, S. (1997). *Perceptions of preservice primary teachers in teaching personal development, health and physical education*. (JJ Walkuski, SC Wright, SKS Tan, Ed.), The World Conference on Teaching, Coaching and Fitness Needs in Physical Education and the Sport Sciences (144-152). Singapore: AIESEP.
- National Association for Sport and Physical Education and American Heart Association. (2010). *2010 shape of the nation report: Status of physical education in the USA*. Reston, VA: National Association for Sport and Physical Education.

- Newton, L. D., ve Newton, D. P. (2005). Can elementary text books help teachers teach physical education for understanding? *Int J PhysEduc.* (42) 1: 26-34.
- Özbar N., Mengütay S., ve Agopyan A. (2015). Hareket eğitimi programının 4-6 yaş grubu çocuklarda vücut kompozisyonu üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 4 (13), ss.116-127.
- Özyürek, A., Özkan, İ., Begde, Z., ve Yavuz, N. F. (2015). Okul öncesi dönemde beden eğitimi ve spor. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3, 479-488.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B., ve Yaşat, H. (2005). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 51-62. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gbesbd/issue/27985/305009>.
- Ramsland, K. M. (1998). *Öğrenme sanatı* (çev. İbrahim Şener ve Selma Şenol). Beyaz Yayınları. 176.
- Saydam R. (2003). İlköğretim okulu I ve II. Devre müzik eğitiminde eğitimci sorunu. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, 30-31 Ekim, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Schmitt, R. (2005). Systematic metaphor analysis as a method of qualitative research. *The qualitative report*, 10(2), 358-394.
- Sunar, C. (2019). *Anaokulu çocuklarında görsel algı gelişimini destekleyici trampolin ve hareket eğitimi programlarının dikkat ve görsel algı gelişimine etkisinin değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Şirinkan, A., ve Gündoğdu, K. (2011). Öğretmenlerin ilköğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı ve planlarına ilişkin algıları. *İlköğretim Online*, 10(1), 144-159. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8593/106853>.
- TBSA (2014). *Türkiye beslenme ve sağlık araştırması 2010: beslenme durumu ve alışkanlıklarının değerlendirilmesi sonuç raporu*. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 931, Ankara.
- Tepeli, K. (2010). *Motor (hareket) gelişim*, (Ed.: E. Deniz) Erken Çocukluk Döneminde Gelişim (2. baskı). Maya Akademi.
- Thompson K. (1996). Physical education and sport in Hunterregi on primary schools. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Newcastle University, New South Wales.
- Timurtaş, M. (2019). Okul öncesi ve ilkokul öğretmenlerinin hareket ve oyun eğitimine bakış açılarının incelenmesi. . [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Turan, B. N., Gözler, A., Turan, M. B., İncetürkmen, M., ve Meydani, A. (2020). Geleneksel çocuk oyunlarına yönelik öğretmen görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 231-241.
- Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi. (2014). Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 940, Ankara. <http://fizikselaktivite.gov.tr/wpcontent/uploads/FizikselAktiviteRehberiTR.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Zülkadiroğlu, Z. (1995). *5-6 yaş grubu kız ve erkek çocuklarda 12 haftalık jimnastik ve yüzme çalışmalarının esneklik ve kondisyonel özellikleri üzerine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çukurova Üniversitesi.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.

¹ Bu çalışma 6. Uluslararası Akademik Spor Araştırmaları Kongresi'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.